

تأثیر زمان و مکان در قوانین

« ۴ »

اکنون جرائم را از نظر ممالک و ملل مختلف مورد مطالعه قرار میدهم :

۱ - جرائم بدنی محض

جرائمی که محضاً بر علیه جسم صورت میگیرد ، معلوم نیست که باختلاف کشورها مختلف و متفاوت باشد ، بلکه مردم لندن و کلکته بیک نحو از آن متأثر خواهند شد ، زیرا احساس مادی و جسمی هر چند که از حیث شدت و ضعف ممکن است مختلف باشد ، لیکن از نظر طبیعی نسبت به تمام افراد بشر یکسان و مساوی میباشد ، ولی مع الوصف نمیتوان در این باره قضاوت کلی نمود و حکم عمومی صادر کرد . چنانکه جرح در کشورهای گرمسیر و بد آب و هوا ممکن است منتهی بمواقف وخیم و خطرناکی بشود و بالعکس در کشور سردسیر و خوش آب و هوا ، این اثر را نخواهد داشت . یا اینکه برای نگهداشتن شخصی در سبیری و هندوستان علی السویه نیست ، در منطقه اولی بمنزله اعدام و در دومی حکم تفریح و تفرج را خواهد داشت .

۲ - جرائم بدنی جبران ناپذیر . ارتکاب اینگونه جرائم که میتوان اخته کردن مردان را نام برد ، در همه کشورها یکسان نیست ، قبح این عادت در کشورهایائی که این عمل را بمنظور محافظت و حراست حرمسراهاى خود از مردان اجنبی انجام میدهند ، شاید کمتر از کشورهایائی باشد که عمل مذکور را برای بهره مند شدن از اعمال موسیقی و نواختن و رقصيدن خواجه ها مرتکب میشوند . بنابراین قانونگذار باید در بقاء یا عدم بقاء این عادت مطالعه کامل نموده و با توجه بان اقدام نماید .

۳ - حبس و تبعید غیر قانونی . آثار این جرم باختلاف کشورها ، محیط و آداب رسوم و عقاید دینی و فرهنگ و درجه تمدن ملت ها ، کاملاً مختلف و متفاوت است مثلاً اگر صد نفر انگلیسی را یک شب در یکی از زندان های ننگ و تاریک کلکته حبس نمایند بعلت گرمی هوا و کثافت طاقت فرسا ، نه تنها دچار شکنجه شدید خواهند شد ، بلکه ممکن است واقعاً همه آنها هلاک شوند ، در صورتیکه همین اشخاص اگر مدت زیادهم در زندان سبیری بسر برند ، چندان متأثر نخواهند شد . یا مثلاً در بعضی از قبایل هندوستان اگر مردی را توقیف و از خویشاوندانش جدا نمایند و یا او را به نقطه دیگری تبعید کنند ، بنظر آنها جرم بزرگی بهمتر از قتل محسوب میشود و همچنین اگر آنها را از انجام اعمال مذهبی خود منع نمایند ، احساسات آنان جریحه دار میگردد و مرتکب را مستحق مجازات میدانند در صورتیکه اینگونه کارها در نزد اروپائیان تأثیر مهمی ندارد .

تأثیر زمان و مکان در قوانین

مردم جهان را، هر گاه به نسبت احساسات مذهبی آنان طبقه بندی نمائیم هندیها در ردیف اول و پس از آنها، مسلمانان و برترتیب یهودیان، نصرانیان یونانی و مسیحی رومی قرار خواهند گرفت که همه آنها برحسب معتقدات و بقدر تصورات مذهبی خود از جلوگیری و ممانعت از انجام دستورات پیامبران خویش متأثر خواهند شد، مثلاً اگر مسلمانی را مجبور کنند که برای انجام نماز وضو نگیرد و یا در غیرماه رمضان روزه دار شود، یا اینکه شخصی یهودی را ملزم نمایند، گوشت نجس بخورد و یا نسبت به روز شنبه هتک حرمت کند و یا آنکه مسیحیان یونان و روم را وادار کنند که روزه خود را بشکنند و یا نغمه های مقدس ناقوس را نشنوند و همچنین اگر پروتستان متعبد را از انجام نمازش در اوقات مخصوص بخود، منع نمایند، همه اینها ملول و متأثر شده و مرتکب را قابل مجازات میدانند.

این عوامل و احوال و احساسات و عقاید از چیزهایی است که قانون گزار باید درمورد وضع و تغییر و تبدیل قوانین مورد توجه قرار دهد و عقاید و افکار ملت را در نظر بگیرد.

۴ - جرائم ادبی - گاهی ممکن است مردم کشوری از دیدن منظره خاص و یا از شنیدن سخن مخصوصی متالم و معذب شوند، در صورتیکه آن منظره و یا آن سخن در مردم کشوری دیگر آن تأثیر را نداشته باشد، مثلاً پیروان ادیان، مخصوصاً توده های عوام آن معتقد ب عوامل نامرئی بوده و غالباً از آن بیمناک هستند و هر یک از آنها برحسب وهم و خیال خود عوامل مذکور را بنام های گوناگون میشناسند و بعضی شنیدن آن اسامی لرزه بر اندام ایشان مستولی میگردد. هندیها وقتی نام « بلیشوش » را میشنوند فریاد آنها از ترس بلند میشود مسیحیان نادان از شیطان و جن و پری و امثال اینها، واهمه و ترس دارند و البته این موضوع مربوط بطرز تربیت و تفکر و عقاید آنهاست که قانونگزار باید برای از بین بردن آن، انواع احتیاطات لازمه را بنماید و از کارهای شعبده بازان و رمالان و مانند آنها که باعث تقویت افکار مایخولیائی میشود، جلوگیری بعمل آورده و مرتکبین این اعمال را مجازات نماید. چنانکه در لندن کسانی که دعوی پیغمبری نموده و خود را عالم اسرار ماوراء الطبیعه معرفی کرده اند، محکوم به حبس گردیده و مجازات شده اند و بهمین جهت این قبیل دیوانه ها در آنجا کمتر پیدا شده اند.

در نظر توده های عوام و متعصب هردینی، کوچکترین توهین بمقدسات مذهبی آنان بزرگترین گناه محسوب میشود و این احساسات دینی که باندک اشاره ای ممکن است جریحه دار گردد، مخصوصاً از آن نظر که مربوط بامور، ماوراء الطبیعه است، مثلاً فجایع و جنایات بزرگی میگردد. ملت مسیح بگمان اینکه یکی از « اقانیم ثلاثه » بصورت کبوتری است که مظهر وقار و متانت میباشد، قرنهای مخالفین این عقیده را در آتش میافکندند

انواع دیگری از اینگونه عقاید و اوهام نیز وجود دارد که ممکن است در بعضی از کشورهای مخالف آن از جرایم قابل مجازات شدید باشد و در برخی دیگر اصولاً جرم محسوب نشود، مثلاً مطابق معمول بین اشراف و اعیان و طبقه اول هندیان و مسلمانان

تأثیر زمان و مکان در قوانین

اگر مردی بخانه زن شوهرداری گذر کند ، در نظر شوهران زن ، این عمل از جرائم جبران ناپذیر محسوب میشود حتی اگر کسی نشانی خانه زن شوهرداری را از کسی پیرسد ، بی شرم و بیحیا خوانده میشود ، در صورتیکه نزد اروپائیان ، اعمال مذکور چنین مفهومی ندارد .

اختلاف یا اختلاط قبایل ، در هندوستان ، روی اوضاع و احوال مخصوص گاهی موجب تشدید و یا تخفیف مجازات میشود ، چنانکه اگر یکی از افراد طبقه پست یکی از رجال و اشراف نزدیک شود و تماس حاصل کند ، این عمل را مخالف شئون وحیثیت او میدانند و او مجاز است که آن بدبخت را بقتل برساند ، بدون اینکه کمترین مجازاتی داشته باشد و بنظر هندیان عمل مذکور ، دفاع مشروع قانونی تلقی میشود .

این توهنات و موهومات که برخلاف عدالت ، روی اصل توحش و بربریت موجب ایجاد و وقوع جرائم بزرگی میگردد بایستی کاملاً مورد توجه دقیق قانونگذار قرار گیرد و با وسائل ممکنه البته با حزم و احتیاط برای تعدیل واز بین بردن آنها مبارزه کند ولی تاحدی هم باید بمدارا رفتار کرد و بتدریج بجای اینگونه عادات زشت قوانین خوب وضع نمود ، چه ، در غیر این صورت ممکن است بهترین قوانین از نظر علمی ، هنگام اجرا و عمل به بدترین قوانین مبدل گردد .

۵ - بعضی از جرائم عمومی - بسیاری از کشورها روی اوضاع طبیعی و جغرافیائی و آب و هوا و یا در اثر بروز حوادث و بیماریها ، در معرض مصائب و مخاطراتی قرار میگیرند که طبیعتاً در مقررات اجتماعی و نظم عمومی تغییراتی ایجاد خواهند کرد و وضع مقررات و قوانین مخصوص مورد لزوم واقع خواهد شد ، مثلاً در کشورهایی که در معرض مخاطره میکرب « وبا » یا طاعون قرار میگیرند ، لازم میشود بعضی از کارها را جرم محسوب کرده و برای مرتکب آن مجازاتی تعیین نمود ، از قبیل منع مسافرت اشخاص از نقطه ای بنقطه دیگر ، و یا ورود اشخاص مبتلا بکشور ، بازرسی کشتی های مسافری و بازرگانی در بنادر و مانند اینها . بدیهی است در کشورهای دیگر که دچار اینگونه بیماریها نباشند ، احتیاجی بوضع مقررات مذکور نخواهد بود .

بریتانیای کبیر از لحاظ شکل حکومت و سیستم مالی ، وسعت اراضی ، و کثرت بنادر و اوضاع اقتصادی ، طوری است که هیچگاه در معرض قحطی ناشی از احتکار ، یا تنزل ارزش پول واقع نمیشود ، لیکن نباید جزیره های کوچکی را که از حیث وضع مالی اقتصادی و کشاورزی ضعیف هستند و نوع حکومت آنها با حکومت انگلستان اختلاف دارد با این کشور مقایسه نمود و از وضع مقررات مربوط باحتکار و مانند آن که باعث قحطی و گرسنگی عمومی میشود ، کوتاهی نمود .

در سال ۱۷۶۹ قحطی فوق العاده ای در هندوستان پیدا شد که میلیونها مردم آن کشور از گرسنگی تلف شدند ، سبب آن در واقع دو چیز بود ، یکی خشک سالی و نیامدن باران و دیگری عدم توجه دولت و خبط حکومت ، که بدون پیش بینی لازم و مطالعه کامل یکباره وضع تشکیلات اداری را تغییر داد و ایجاد هرج و مرج نمود ، در صورتیکه

تأثیر زمان و مکان در قوانین

برای ثروتمندان و بازرگانان و زمامداران، ممکن بود که با ایجاد تدابیر مالی و اقتصادی و وضع مقررات مخصوص از بحران جلوگیری نموده و مانع کمبایی خواروبار و ترقی قیمتها بشوند.

در بعضی از کشورهای واقع در سواحل دریا که اراضی آن سست و شن زار است، گیاهها و بوته های مخصوص و بهم پیوسته ای در کنار دریا وجود دارد که در جلوگیری از طغیان آب و محفوظ نگه داشتن زمینهای کشاورزی مفید و لازم میباشد و بهمن جهت در بیشتر کشورهای ساحلی اروپا قوانین مخصوصی نسبت باین موضوع وضع شد و از بین بردن این نوع گیاهان را که سد طبیعی برای جلوگیری از خسارت طغیان آب میشد، جرم تلقی شده و مرتکب قطع آنها را مجازات مینمایند بدیهی است در کشورهایی که چنین موقعیت جغرافیائی را ندارند وضع قوانین برای این منظور زاید خواهد بود.

پستی سواحل « فلاندر » (۱) و هلند ایجاب کرده که دولت مقررات خارجی برای جلوگیری از طغیان آب دریا و ایجاد سدهائی باین منظور وضع نماید. البته کشورهایی که مرتفع تر از سطح دریا قرار گرفته اند باینگونه مقررات احتیاجی نخواهند داشت.

شعبه شگانه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

۱ - فلاندر یکی از استانهای فرانسه است که نزدیک بلژیک و بین دریای شمال و رود « اسکو » واقع شده است. (مترجم)